

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

KIBITNA NIEWIASTA

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Jeszcze słownik Doroszewskiego rejestruje interesujący, a zupełnie dziś zapomniany przymiotnik KIBITNY, czyli – wg Doroszewskiego – ‘mający zgrabną kibic; smukły, gibki’, a wg Bańkowskiego ‘gibki, łatwo się zginającyw pałak’. Książę Adam Kazimierz Czartoryski, ubolewając nad nie najzgrabniejszym sposobem ubierania myśli w słowa, pisze: Chwaląc osobę z urody, zamiast mówienia, że jest ta osoba kształtną albo kibitną, mówią (jak dosłowni tłumacze), że jest dobrze zrobioną [Myśli o pismach polskich..., za: SJP Dor]. Sam rzeczownik KIBIĆ – literackie, XIX-wieczne zapożyczenie z dialektów ruskich – miał pierwotnie znaczenie ‘pałak’, ‘coś długiego, giętkiego’ (stąd znaczenie poetyckie ‘szczupła kobieca talia’), ten sam rdzeń odnajdziemy zresztą w słowie KIBITKA, również zapożyczonym z rosyjskiego. Rosyjska кибитка do dziś ma dwa znaczenia: ‘kryty wóz podróżny’ (o pokryciu rozciągniętym na pałakach, czyli „kibiciach” – u nas mający złą sławę pojazdu, którym wywożono skazańców na Sybir, oraz ‘jurta koczownicza’, czyli służąca za namiot płachta – także rozpięta na pałakach.